

UZASADNIENIE

W dniu 5 czerwca 2020 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęło zawiadomienie Przewodniczącego Wydziału (...) w (...), w którym wskazano, że do tegoż Sądu wpłynęło pismo radcy prawnego D. S., które może stanowić podstawę do wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego. Po wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych, przedstawiono kserokopię pisma radcy prawnego D. S. z dnia 25 maja 2020 r.

Wnioskiem z dnia 1 lutego 2022 r., sygn. akt RD 111/20 Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., wniósł o ukaranie radcy prawnego D. S. obwinionego o to, że w dniu 28 maja 2020r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym w (...) III (...), sygn. akt (...) skierował do sądu pismo, w którym zawarł następujące sformułowania:

„Nie mam wątpliwości, że sąd zupełnie stracił z oczu prawa ojca i syna do kontaktów. Sędzia kosztami pacyfikuje (próbuję) Ojca ...”

„Sędzia łyknął stanowisko p.o. kierownika Opiniodawczego Zespołu (...) w Sądzie Okręgowym (...) (...) z dnia 31 sierpnia br. jak gęś kaszę i je-dyną jego reakcją było dokonanie adnotacji – zapoznałem się a/a i datą 06.09.16. Była to zupełnie bezkrytyczna reakcja podejścia do tak sformułowanego pisma odmownego.”

„Mam wrażenie, że sądowi zależy na finansowym wykończeniu ojca, bo przyznaje wynagrodzenie kuratorom”

„Wniosek opłaciłem więc sędzie Alleluja i do przodu”,

czym w ocenie Zastępcy Rzecznika dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 11 ust.1, art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 1 i 2 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W dniu 16 marca 2022 r. po odbyciu rozprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. wydał orzeczenie o sygn.. akt (...), którym na podstawie art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020 roku, poz. 75) umorzył postępowanie, wskazując, że postępowanie co do tego samego czynu zostało już prawomocnie zakończone.

W uzasadnieniu w/w orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że tut. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w dniu 5 sierpnia 2021 r., sygn. akt (...), w sprawie obwinionego D. S., rozstrzygnął w sprawie popełnienia przez niego czynów polegających na użyciu w pismach procesowych skierowanych do Sądu Rejonowego w (...), jako pełnomocnik A. W., sformułowań tożsamyh do przytoczonych (...) wniosku o ukaranie, który został złożony w niniejszej sprawie. Określenia te zostały użyte w ramach reprezentacji tego samego klienta w sprawie dotyczącej jego kontaktów z małoletnim synem. Działania obwinionego zostały zakwalifikowane przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego jako umyślne naruszenie zasad etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekroczenie granic wolności pisma określone rzeczową potrzebą, tj. czyn stanowiący obrazę sądu i zdyskredytowanie się w opinii publicznej. Orzeczenie w sprawie (...) było w dniu wyrokowania to jest 16 marca 2022 r. prawomocne. Zdaniem Sądu orzekającego orzeczeni (...) dotyczyło tych samych zachowań, o których ponownie rozstrzygnął Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w sprawie o sygn.. akt (...) i które zostały objęte wnioskiem o ukaranie z dnia 1 lutego 2022 r. Oba postępowania dotyczyły bowiem dokładnie tych samych okoliczności, a mianowicie użycia przez obwinionego konkretnych sformułowań w pismach procesowych składanych w ramach prowadzonego przez niego postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) o sygn. akt (...). Sąd na tej podstawie doszedł do wniosku, iż działanie

obwinionego cechowało się identycznością przedmiotu czynu i wspólnymi znamionami w opisie czynu zarzucanego i przypisanego (pokrywały się one w pełni). Tożsame było również miejsce i czas działania, albowiem sformułowania użyte przez obwinionego dotyczyły dokładnie tego samego zdarzenia, tj. zaskarżenia przez niego postanowienia sądu w przedmiocie przyznania wynagrodzenia kuratorowi. Jak wskazuje orzecznictwo, o jedności czynu świadczy jedność impulsu woli, jedność zamiaru (lub planu) sprawcy czynu (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt IV KK 413/19) . W przypadku obwinionego zdaniem Sądu, jedność tych elementów jawiła się jako okoliczność oczywista.

Odwołanie od tego orzeczenia w dniu 4 maja 2022 r. złożyła Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. B. J.. W swoim odwołaniu Zastępca Rzecznika zarzuciła orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu, iż czyn zarzucany obwinionemu w tym postępowaniu został popełniony w tym samym czasie co czyn osądzony prawomocnym orzeczeniem (...) w sprawie o sygn. Akt (...) oraz zarzuciła obrazę przepisów postępowania tj. 414 K.p.k w z zw. Z art. 17§ 1 pkt. K.p.k. mogących mieć wpływ na treść orzeczenia poprzez błędne przyjęcie iż za ten sam czyn obwiniony został już prawomocnie skazany orzeczeniem w sprawie o sygn. Akt (...).

W skutek rozpatrzenia w dniu 15 września 2022 r. odwołania od orzeczenia w sprawie o sygn. Akt (...) Wyższy Sąd Dyscyplinarny (Sygn. akt (...)) uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł, że w trakcie postępowania (...) sąd orzekający naruszył art. 414 § 1 K.p.k w zw. Z art. 17 §1 pkt 7 K.p.k. w zw. Z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych i to naruszenia według sądu było rażące i miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazała, że (...) błędnie ustalił, że doszło do tożsamości czynów Obwinionego zarzucanych mu w sprawie (...) z czynami zarzucanymi mu i prawomocnie osądzonymi w sprawie (...).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że w sprawie (...) nie doszło do tożsamości czynu w postaci przewinienia dyscyplinarnego albowiem musi zachodzić tożsamość kilku elementów przewinienia. Są nimi identyczność podmiotu jakiemu zarzuca się popełnienie czynu dyscyplinarnego, identyczność podmiotów pokrzywdzonych, a wreszcie tożsamość czasu i miejsca popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

W sprawie (...) nie zaszła tożsamość adresatów pism, w których użyto zarzucanych sformułowań, gdyż pisma Obwinionego, które były przedmiotem postępowania (...), kierowano odpowiednio do Sądu Okręgowego (...) (...), sekretarza sądowego i Sądu (referenta) w sprawie I. N. (...), zaś pismo wniesione 28 maja 2020 r. w którym zawarto sformułowania objęte zarzutami w sprawie (...) było skierowane do Prezesa Sądu Rejonowego w (...). Ponadto w ocenie (...) w przedmiotowej sprawie nie zaszła tożsamość czasu i miejsca popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, skoro w sprawie (...) sformułowania objęte zarzutami zostały użyte w piśmie z 28 maja 2020 r. a podobne sformułowania objęte zarzutami w sprawie (...) pochodziły z innych wcześniejszych pism Obwinionego tj. złożonych 30 września 2019 r., 20 grudnia 2019 r. i 17 lutego 2020 r.

W efekcie powyższego w sprawie (...) i (...) można mówić jedynie o tożsamości Obwinionego w obu sprawach.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zobowiązał Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, który będzie ponownie rozpatrywał sprawę do uwzględnienia zapatrywania prawnego (...) przy ponownym rozstrzygnięciu sprawy.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny.

Obwiniony radca prawny D. S. był pełnomocnikiem procesowym A. W. w licznych sprawach sądowych dotyczących kontaktów z jego małoletnim synem J. W..

Dowód:

1)

pismo z dnia 28 maja 2020 r. do Prezesa Sądu Rejonowego w (...), k. 5-10

2)

wyjaśnienia obwinionego

W związku z toczącymi się postępowaniami skierował on do Sądu pismo datowane na 25 maja 2020 r., doręczone w dniu 28 maja 2020 r., odnosząc się wprost do niewłaściwego w jego ocenie sposobu procedowania sądu, podejmowanych rozstrzygnięć, nierównego traktowania jego klienta i przyznawania wynagrodzenia kuratorom. W piśmie tym przytoczył on treść swojego wcześniejszego zażalenia na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia kuratora.

Dowód:

pismo z dnia 25 maja 2020 r. do Prezesa Sądu Rejonowego w (...), k. 5-10

Pismem z dnia 8 lutego 2021 r., doręczonym tut. Okręgowej Izbie Radców Prawnych w dniu 11 lutego 2021 r. obwiniony radca prawny złożył obszerne wyjaśnienia, ustosunkowując się do treści przedstawionych mu zarzutów.

Dowód:

pismo z dnia 8 lutego 2020 r. k. 42-102;

W treści pisma, radca prawny wskazał, że dla pełnego zrozumienia jego sytuacji procesowej i sformułowań użytych w piśmie z dnia 28 maja 2020 r. konieczne jest pełne zapoznanie się z aktami postępowań, toczących się przed Sądem Rejonowym w (...) o sygnaturach: I. N. (...), I. N. (...) i I. N. (...), w których to reprezentował on i reprezentuje swojego klienta A. W.. Sprawy te dotyczą różnorodnych rozstrzygnięć w przedmiocie opieki nad małoletnim synem J. W.. Radca prawny wskazał, że określenia użyte przez niego w pismach stanowiły reakcję na zachowanie sędziego R., sędziego K., kuratorów oraz policjantów zaangażowanych w sprawę. W ocenie radcy prawnego osoby te podchodziły do sprawy w sposób stronnictwo, mający na celu pogwałcenie ojca dziecka i uniemożliwienie mu kontaktu z synem. Pomimo trzech lat braku kontaktu taty z dzieckiem i utrudniania tych kontaktów przez matkę dziecka, sądy orzekające w sprawie przyznają kuratorom wynagrodzenie za nieodbyte kontakty. Radca prawny wskazał także, że bezpodstawny jest zarzut zdyskredytowania go w opinii publicznej, albowiem jego pisma nigdy nie dotarły i nie były kierowane do opinii publicznej. Wyjaśnił także, że w jego ocenie nie ma nic niestosownego w użyciu w piśmie określenia „Alleluja i do przodu”, albowiem jest to pojęcie w istocie swojej religijne, a nie dyskredytujące lub obraźliwe. Podobna argumentacja znalazła się w kolejnym piśmie obwinionego z dnia 30 marca 2021 r.

Dowód:

Pismo z dnia 30 marca 2021 r., k. 105-110

W trakcie rozprawy z dnia 15 lutego 2023 r., obwiniony podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w w/w pismach. Zdaniem Obwinionego brak jest podstawy prawnej do wymierzenia mu kary za jego działania, albowiem art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych nie wspomina nic o możliwości znieważenia sądu. Obwiniony wyjaśniał także, że sformułowania, których użył były już przedmiotem jednego postępowania przed tut. Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, które to zostało już zakończone. Obwiniony wskazał także że jego zdaniem postępowanie dyscyplinarne w jego sprawie zostało wszczęte na miesiąc przed otrzymaniem przez Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. pisma Prezesa Sądu w (...), będącego podstawą wszczęcia przedmiotowego postępowania.

Dowód:

Protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2023 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zmienił kwalifikację prawną czynów opisanych w pkt 1 wniosku o ukaranie z dnia 1 lutego 2022 r. wskazując, iż są to czyny sprzeczne z zasadami etyki radcy prawnego, mogące stanowić naruszenie powagi sądu oraz przekroczenie umiaru i taktu w wystąpieniu, tj. naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2022. poz. 1166) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. (...) uznał, iż czyny, których dopuścił się Obwiniony nie wypełniają znamiona dyskredytacji w opinii publicznej.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie uznał za winnego Obwinionego popełnienia deliktu dyscyplinarnego polegającego na użyciu w piśmie z dnia 25 maja 2020 r. sformułowania „Sędzia łykną stanowisko p.o. Kierownika Opiniodawczego Zespołu (...) w Sądzie Okręgowym (...) (...) z dnia 31 sierpnia br. jak gęś kaszę i jedyną jego reakcją było dokonanie adnotacji – zapoznałem się a/a i datą 06.09.16. Była to zupełnie bezkrytyczna reakcja podejścia do tak sformułowanego pisma odmownego.”

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż mając na uwadze treść art. 11 ust 1 URP oraz art. 12 ust 3, art. 38 ust. 1 i art. 48 (...), wskazane wyżej sformułowanie Obwinionego narusza obowiązujące radcę prawnego zasady etyki wykonywania zawodu. Użycie kolokwializmu „łyknąć jak gęś kaszę” w stosunku do Sądu uznać należy za przekroczenie granic wolności słowa i rzeczowej potrzeby. Radca prawny jest zobowiązany traktować Sąd z szacunkiem, a w swoich wypowiedziach zachować umiar i takt.

Przepis art. 11 ust. 1 URP: Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą.

Przepis ten koresponduje i jest rozwinięty w przepisach Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 12 ust. 3 (...): Świadcząc pomoc prawną, radca prawny zobowiązany jest z szacunkiem traktować wszystkich klientów, zachować umiar i takt w swoich wypowiedziach oraz powściągliwość w okazywaniu osobistego stosunku do stron i uczestników postępowania, sądu bądź organu przed którym występuje.

Niezależnie od okoliczności sprawy oraz potrzeb reprezentowanej strony postępowania w zakresie formy wypowiedzi ostateczną decyzję zawsze podejmuje radca prawny, biorąc pod uwagę oparte na profesjonalnym przygotowaniu przewidywanie, jaka technika ekspresji będzie w danym, konkretnym przypadku najbardziej korzystna z punktu widzenia interesu klienta. Akceptowalne działania komunikacyjne radcy prawnego nie mogą wykraczać poza granice wyznaczone przez: 1)przepisy prawa; 2)rzeczową potrzebę oraz – o czym nie wolno zapomnieć, mimo że nie jest to wyraźnie wyartykułowane – przez 3)zasady etyki radcy prawnego.

Mając powyższe na uwadze, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż pomimo szczególnych okoliczności, które występowały w trakcie postępowania, w którym w roli pełnomocnika uczestnika występował Obwiniony, które były nieszablonowe i wymagały od Obwinionego licznych wystąpień i zgłaszania kategoriycznych wniosków i żądań, tym niemniej w tym przypadku powyższe sformułowanie przekroczyło rzeczową potrzebę i naruszały przepisy (...) i (...). Radcy prawnemu nie godzi się bowiem używać potocznych, pochodzących ze slangu sformułowań do Sądu. Jak wskazuje SN w wyroku z dnia 27 września 2012 r. ((...) 24/12, L.): Przesłanki przekroczenia granic "rzeczowej potrzeby" nie można bowiem – co do zasady – oceniać in abstracto, bez odniesienia do realiów konkretnej sprawy. Ocena zaś tej przesłanki jest konieczna, bowiem tylko w wypadku przekroczenia granic rzeczowej potrzeby, określona wypowiedź sformułowana w piśmie sporządzonym przez radcę prawnego w imieniu mandanta może stanowić przedmiot oceny w perspektywie naruszenia określonych zasad zawartych w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego (...). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż użyte sformułowanie przekroczyło rzeczową potrzebę. Użyty kolokwializm „łyknął jak gęś kaszę” nie był potrzebny w piśmie procesowym, a jedynie zabarwił je emocjonalnie negatywnie mogąc przy tym spowodować poczucie lekceważenia u adresata wypowiedzi. Tymczasem obowiązkiem radcy prawnego jest zachowanie z szacunkiem wobec Sądu orzekającego, niezależnie od prywatnego zdania o osobie sędziego. W tym

przypadku, zdaniem Sądu Dyscyplinarnego, Obwiniony naruszył zatem etyczne zasady postępowania i dopuścił się deliktu dyscyplinarnego.

Zdaniem tutejszego Sadu pozostałe wypowiedzi Obwinionego nie przekroczyły zasad rzeczowej potrzeby jaka winna towarzyszyć radcy prawnemu w trakcie świadczenia pomocy prawnej na rzecz swojego klienta.

Orzekając karę upomnienia za wskazane przewinienia dyscyplinarne, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny miał na uwadze całokształt toczącego się postępowania o ustalenia kontaktów z dzieckiem. W ocenie Sądu konieczność składania przez Obwinionego wielu wniosków i pism sądowych spowodowała, iż wypowiedzi potoczne oraz formułowane zarzuty były wyrazem zniecierpliwienia i poczucia niemocy ze strony pełnomocnika ojca dziecka. Nadto Obwiniony aktywnie brał udział w trakcie całego postępowania dyscyplinarnego zarówno przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym jak i przed tut. Sądem.

Wobec powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji Orzeczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U.2022. poz. 1166) oraz uchwały nr 109/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 4 czerwca 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego obciążając Obwinionego zryczałtowanymi kosztami postępowania w wysokości łącznie 1.900,00 zł (słownie: jeden tysiąc dziewięćset złotych 00/100) na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (j.t. Dz.U. z 2022, poz. 1166) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.